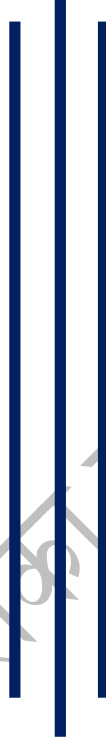

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को

बजेट वक्तव्य

त्रिवेणी गाउँपालिका

रुकुम (पश्चिम)

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

२०७९

गाउँसभाको बैठकमा मिति २०७९/०३/१० गतेका दिन गाउँपालिका उपाध्यक्ष
श्री राजकुमारी रेउले ज्यूले प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को
बजेट वक्तव्य

त्रिवेणी गाउँपालिका

रुकुम (पश्चिम)

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

यस त्रिवेणी गाउँपालिकाको गरिमामय सातौँ गाउँ सभाका सम्माननीय अध्यक्ष ज्यू,
सदस्य ज्यूहरु,

राष्ट्रको महत्वपूर्ण घडीमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान मार्फत सिंहदरबार केन्द्रित जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुऱ्याई आफ्नो भाग्यको फैसला आफै गर्ने अधिकार सहित यहाँसम्म पुऱ्याउन विभिन्न कालखण्डमा लगायत जनयुद्ध र जनआन्दोलनका महान शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली तथा घाईते अपाङ्गप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै यस सातौँ गाउँसभामा उपस्थित हुनु भएका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरुमा अभिवादन गर्न चाहान्छु । उपस्थित आमन्त्रित अथिति गणहरु, पत्रकार, सुरक्षाकर्मी, विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिनिधि, कर्मचारी लगायत सम्पूर्ण त्रिवेणीबासी आमा, बुवा, दाजु, भाई तथा दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक स्वागत तथा सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छु । साथै कोरोना महामारीबाट ज्यान गुमाउनुहुने सम्पूर्ण मृतकहरुमा हार्दिक श्रद्धान्जली तथा परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दै कोरोना संक्रमित हुनुभएका सम्पूर्ण आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

भौगोलिक विकटता र विविधता दुवै चिनिने गरिबी, अभाव र अशिक्षा जस्ता थुप्रै समस्याहरुबाट ग्रसित रुकुम पश्चिम जिल्लाको त्रिवेणी गाउँ पालिका हो । राज्यको सिमित स्रोत साधनको समुचित उपयोगबाट निरन्तर अगाडि बढ्दै विकासका आकांक्षाहरु पूरा गर्नु र विकासको मुल प्रवाहमा आउन नसकेका वर्गलाई विकास क्रियाकलापमा संलग्न गराई सन्तुलित विकास मार्फत स्थानिय सरकार प्राप्तिको अनुभुति नागरिकलाई गराउनु नै त्रिवेणी गाउँपालिकाको प्रमुख जिम्मेवारी हो ।

सभाध्यक्ष महोदय,

त्रिवेणी गाउँपालिका नेपालको संविधानको धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम कायम भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मध्यको एक हो । साविकका गा. वि. स. हरु रूँघा, खारा, मूरु, पेउघा र नुवाकोटको (३) नं वडाको भूभाग ओगटेर बनेको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ८५.४९ वर्ग कि.मी. रहेको र १० वटा वडामा पछिल्लो तथ्यांक अनुसार ४४०० घरधुरी र कूल जनसंख्या २३,५२० रहेकोमा हालको सन्दर्भमा सो संख्यामा वृद्धि भई गाउँपालिकाले सेवा प्रदान गर्नुपर्ने जनसंख्यामा वृद्धि हुँदै गएको छ । राज्यको पुर्नसंरचनाका क्रममा त्रिवेणी गाउँपालिकालाई सुविधा सम्पन्न, व्यवस्थित र सुन्दर पालिकाको रुपमा विकास गर्न र सोही अनुरूप आवश्यक संरचना निर्माण गर्ने चुनौति हाम्रा बीचमा रहेको छ । सबै क्षेत्रबाट यसलाई विकास गर्नका लागि सबै

सरोकारवालाहरूले यसमा ध्यान पुऱ्याउन जरुरी भएको हुनाले यसतर्फ सबैलाई जानकारी एवं ध्यान आर्कषण गराउन चाहान्छु ।

विकास क्रियाकलापलाई जनताका पक्षमा योजनाबद्ध रूपमा संचालन गर्ने मार्ग निर्देशनको रूपमा नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूचि ८ मा उल्लेखित स्थानिय तहले प्रयोग गर्ने २२ वटा बिषयगत अधिकारहरूको सूचिमा ब्यबस्था भएबमोजिम गाउँ पालिकाको कार्य जिम्मेवारी नेपालको संविधान, नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन र (मन्त्रिपरिषद) प्रचलित कानून बमोजिम कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक छ । वर्तमान परिवर्तित सन्दर्भमा जनताबाट उठाईएका र अपेक्षा गरिएका कतिपय माग र आवश्यकताहरूको यथोचित सम्बोधन हुन नसकेको अवस्था विद्यामान छ । कार्यान्वयनमा ल्याईएका उपरोक्त योजनाहरूको समिक्षा, विश्लेषण र नयाँ मागलाई सम्बोधन गरी नयाँ योजनाको तर्जुमा गर्न आवश्यक भएको छ र सो का लागि गाउँपालिकाको संस्थागत संरचना मन, वचन र कर्मका साथ क्रियाशिल रहेको कुरा सगर्व निवेदन गर्न चाहान्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

देशमा भएको जनयुद्ध र जनआन्दोलनले मर्दा ठूलो राजनैतिक परिवर्तनपछि बिगतको सामन्ती केन्द्रिकृत राज्य सयन्त्रको संस्कार र जनताले परिवर्तनको लागि गरेका विभिन्न आन्दोलनको कारण उत्पिडित, अपहेलित, निमुखा र सिमान्तकृत वर्गको राजनैतिक चेतना स्वतःस्फुर्तरूपमा जागृत भएको छ । राजनैतिक जागरणको साथ साथै जनताका इच्छा, आकांक्षा र चाहानाहरू पनि निरन्तर रूपमा उर्लदै गईरहेका छन । नेपाली जनताको निरन्तर त्याग बलिदान र लामो संघर्षको परिणाम स्वरुप प्राप्त भएको नेपालको संविधान २०७२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी त्रिवेणी गाउँ सरकारको तर्फबाट गाउँपालिकाका उर्जाशील जनशक्तिलाई सीपयुक्त र दक्ष बनाई कृषि, पर्यटन, उद्योग तथा उत्पादनका विविध क्षेत्रमा उपयोग गर्न सके रोजगारी, स्वरोजगारीको अवस्था सिर्जना भई आत्मनिर्भर र समृद्ध गाउँपालिकाको रूपमा चिनाउन सफल हुन सक्ने देखिन्छ ।

उपरोक्त परिवेशमा सीमित स्रोत साधनबाट धेरै आवश्यकता सम्बोधन गर्नुपर्ने यो बजेट सामाजिक रुपान्तरण, आर्थिक विकास र त्रिवेणी गाउँपालिकाको समृद्धिको आधारशिला बन्ने विश्वास लिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट प्रस्तुत गर्नुअघि आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट कार्यान्वयनको संक्षिप्त रूपमा समीक्षा गर्न चाहन्छु ।

सडक तर्फ

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विनियोजित रकम बाट भौतिक पूर्वाधारका क्षेत्रमा विभिन्न कामहरू भएका छन् । जसमा सडक तर्फ १० वटै वडाहरूमा साना ठूला गरी करिब २४ वटा सडक निर्माण तथा मर्मत कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

खानेपानी तर्फ

त्रिवेणी गा.पा. का १० वटै वडाहरूमा २७ वटा खानेपानी तथा मुहान संरक्षण कार्य सम्पन्न गरी खानेपानीको समस्या हल गरिएको छ । साथै त्रिवेणी गा.पा. को वडा नं. ८ को ताउलेरह पूर्णागाउँ पेउघा खा.पा. र त्रिवेणी गा.पा. वडा नं. ३ को कुरल हम्पाल खारानेटा खानेपानी योजना लगायत पिउने पानीको समस्या भएका क्षेत्रहरूको लागि खानेपानीको काम सम्पन्न हुने अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने तीनै तहका सरकारको समन्वयमा सबै वडाको लागि एक घर एक धाराको काम भईराखेको छ ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद तर्फ

प्रत्येक विद्यालयमा बालबिकास शिक्षक कोटा कायम गर्ने निति अनुरूप बालबिकास केन्द्र शिक्षक नभएका विद्यालय हरूमा बा.बि.के शिक्षकको व्यवस्था गरियो । पिसीएफ अन्तर्गत अनुदानमा काम गरिरहेका शिक्षकहरूलाई गाउँपालिका अनुदान शिक्षक दरबन्दी कायम गरिएको छ । अंग्रेजी, गणित र विज्ञान शिक्षकहरूको अभाव भएका विद्यालयहरूमा शिक्षक अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ । १-१२ कक्षा संचालित सबै विद्यालयहरूमा दलित छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ भने कक्षा ६-१२ संचालित केही विद्यालयहरूमा कम्प्युटर तथा विज्ञान सामग्री खरिदको लागि अनुदान रकम को व्यवस्था गरिएको छ । ४१ वटा विद्यालयका इन्टरनेट जडान कार्य सम्पन्न गरिएको छ । विद्यालयहरूमा आईसीटी, विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालयको व्यवस्था गरिएको छ ।

स्वास्थ्य तर्फ

त्रिवेणी गाउँपालिकाका जनताको सुलभ स्वास्थ्य सेवाका लागि खारानेटामा स्वास्थ्य भवनको स्तरोन्नति एवम् डिजिटल एक्सरे सेवा सुचारू गरिएको छ । त्रिवेणी गा.पा.को

स्वास्थ्य पहुँच भन्दा बाहिर रहेका वडाका टोल बस्तीमा गाउँघर क्लिनिक एवं खोप केन्द्र निर्माण गरिएको छ । साथै दिर्घरोगी हरूको सहयोगको लागि आर्थिक सहयोग प्रदान गरिएको छ ।

त्यस्तै कोरोना भाइरस रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि कोभिड अस्थायी अस्पताल स्थापना गरी संक्रमितको उपचार गरिनुका साथै अक्सिजन सिलिन्डर, कन्सेन्टेटर, पल्स अक्सिमिटर लगायतका स्वास्थ्य सामाग्रीको व्यवस्था गरियो । सिम्रुतु स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

एक गाउँपालिका एक अस्पतालको अवधारणा अनुसार त्रिवेणी ३ खारानेटामा १० शैया अस्पताल निर्माणको लागि डीपीआर गरी ठेक्का आह्वान गरी निर्माण कम्पनीसँग भवन निर्माण सम्झौता भैसकेको छ । गाउँपालिकामा १ वटा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरी विरामी ओसारपसार गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । विपन्न वर्गहरुलाई स्वास्थ्य विमा निःशुल्क गरिएको छ । जटिल प्रकृतिको रोग लागेमा १ लाख सम्म छुट हुने व्यवस्थाको लागि सिफारिस गरिएको छ ।

रोजगार तर्फ

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट चालु आ.व.मा ३६ वटा सामुदायिक आयोजनाबाट २ सय १३ जनालाई १०० दिन बराबर र ११५४ जनालाई ५० दिन बराबरको रोजगारी प्रदान गरियो । साथै मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट १७ वटा योजना मार्फत बेरोजगार युवाहरुलाई रोजगारी प्रदान गरिएको छ ।

महिला बालबालिका शाखा तर्फ

कर्णाली प्रदेश सरकारको 'बैंक खाता छोरीको: सुरक्षा जीवनभरीको' कार्यक्रम मार्फत हालसम्म ५७३ छोरीको खाता सञ्चालन गरिएको छ । घुम्ती शिविर, घरदैलो तथा कार्यलयबाट गरेर चालु आर्थिक वर्षमा मात्र जम्मा ६४ जना अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई परिचयपत्र वितरण गरिएको छ । महिला सहकारीका सदस्यहरुलाई लेखा व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिएको छ । त्यस्तैगरी महिला जनप्रतिनिधिहरुलाई उदघोषण तालिमको व्यवस्था गरिएको छ । विभिन्न दिवसको अवसरमा लैंगिक हिंसा निवारणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । महिला बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति, लैंगिक अल्पसंख्यकहरुको तथ्यांक संकलन गरी अभिलेखीकरण गरिएको छ । लैंगिक हिंसा निवारणका लागि कोषलाई निरन्तरता दिईएको छ ।

कृषि तथा पशु तर्फ

कृषिलाई आधुनिकरण तथा व्यवसायिकरण गर्न कृषकहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरि प्रत्येक वडामा तालिम संचालन गरियो । पशुपालक कृषकहरूको मागलाई मध्यनजर गरी गाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम, बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम मार्फत उन्नत जातिको गाई, बाखा, बोका वितरण गर्ने काम भईरहेको छ । कृषि यान्त्रीकरण प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न किसिमका कृषि उपकरणहरू ५० प्रतिशत अनुदानमा कृषकहरूलाई वितरण गरियो । बालीवस्तुमा लाग्ने रोगकिरा नियन्त्रणका लागि विभिन्न किसिमका किटनाषक र ढुसीनासक विषादी कृषि शाखा मार्फत वितरण गरियो । करेसाबारी प्रवर्द्धनका लागि एक घर एक करेसाबारी अभियानको रूपमा विभिन्न किसिमका तरकारीका विउबिजनहरू वितरण गरियो । पशुको रोग नियन्त्रणको लागि विभिन्न किसिमका खोप लगाउने काम गरिएको छ । कृत्रिम गर्भाधान मार्फत गाई तथा भैंसीमा उन्नत जातका पशुहरूको उत्पादनमा जोड दिँदै आइएको छ । पशुसेवा शाखा मार्फत विभिन्न किसिमका औषधीहरू पशुपंक्षीहरूलाई वितरण गरिएको छ ।

पर्यटन तथा वन वातावरण तर्फ

त्रिवेणी गाउँपालिका ६ मा धुमभिर युद्ध संग्रालय निर्माणको कामलाई निरन्तरता दिइएको छ । त्रिवेणी गाउँपालिकाको संस्कृति संरक्षणका लागि कला साहित्य संस्कृति संरक्षण मञ्च मार्फत स्मारिका प्रकाशन तथा लोक संस्कृति संरक्षणका गतिविधिहरू सञ्चालन गरिएको छ । पर्यटन पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत शहिद विजय घले स्मृति प्रतिष्ठानको पूर्वाधार निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ ।

न्यायिक समिति तर्फ

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा न्यायिक समितिमा जम्मा १३ वटा उजुरी परेकोमा ४ वटा जिल्ला अदालतमा सिफारिस गरियो भने ७ वटा मिलापत्र गरियो भने २ वटालाई मुलतवीमा राखिएको छ । न्यायिक समितिमा आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा फिरादपत्र दर्ता र मिलापत्र शुल्कबाट जम्मा रु. १३ हजार एकसय राजश्व संकलन भएको छ ।

त्रिवेणी गाउँपालिकाको न्यायिक समितिको पहिलो कार्यकालको समीक्षा, न्यायिक समितिको न्याय सम्पादन सम्बन्धी अध्ययन तथा अवलोकन बाह्य भ्रमण, वडा स्तरीय मेलमिलापकर्ताहरूसँग न्याय सम्पादन अन्तर्क्रिया लगायतका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरियो ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म यस गाउँपालिकाको अर्थतन्त्रमा देखिएका मुख्य चुनौतिहरु यसप्रकार उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

- कोभिड १९ को महामारीका कारण महत्वपूर्ण विकास निर्माणका आयोजनाहरु अलपत्र पर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । आर्थिक गतिविधिहरु संकुचित भएको अवस्था छ । राजश्व संकलन अपेक्षित रूपमा हुन सकेको छैन ।
- सीमित बजेट तथा स्रोत साधनबाट जनताका असिमित माग र आवश्यकता पूर्ति गर्नुपर्ने बाध्यात्मक अवस्था छ । बजेट सिमितताका कारण जनताका अनगिन्ती आवश्यकता र आकांक्षा अपेक्षित ढंगले परिपूर्ति गर्न सकिएको छैन ।
- विनियोजनमा प्रभावकारिता ल्याई लक्ष्य बमोजिम कार्यसम्पादन तोकिएको समयमा गर्नु चुनौतिपूर्ण छ ।
- उत्पादनका साधनहरुमाथि उत्पादक शक्तिको पहुँच बृद्धि गरी सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी सहकार्यबाट उत्पादकत्व र उत्पादन बृद्धि गर्न चुनौति छ ।
- निर्माण कार्यको सुक्ष्म सुपरीवेक्षण, निर्माण व्यवसायीहरुको कमजोर क्षमता र सघन अनुगमनको अभावमा निर्माण भएका संरचनाहरु छोटो समयमा नै जीर्ण र लथालिंग हुने गरेका छन्, गाउँपालिकाभित्र संचालनमा रहेका आयोजनाहरुको प्रभावकारी अनुगमन, नियमन एवं मूल्यांकन हुन नसक्दा निर्मित संरचनाको गुणस्तरीयतामा प्रश्नचिन्ह खडा भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म यस सम्मानित सभा समक्ष आ.व. ०७९।८० को बजेटका उद्देश्य प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- १) स्वास्थ्य संस्थाको सुदृढिकरण, सर्वसुलभ, विश्वसनीय, भरपर्दो र सुरक्षित आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
- २) सामाजिक न्याय समावेशीकरण र समानताको प्रवर्द्धन गर्नु ।
- ३) नागरिकको प्रत्यक्ष जीवन प्रक्रियासंग जोडिएका पुर्वाधार संरचनाको विकास गर्नु ।
- ४) गुणस्तरीय शिक्षा, सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा, तथा स्वच्छ खानेपानी र सरसफाईलाई प्राथमिकताका साथ परिपूर्ति गर्नु ।

- ५) स्थानिय तहको सेवा प्रवाहलाई चुस्त-दुरुस्त तुल्याउन प्रशासनिक व्यवस्थापन तथा पूर्वाधार संरचनाको विकास गर्नु ।
- ६) सडक, भोलुंगे पुल, मोटरेवल पुल, भवन तथा बस्ती विकास, सिंचाई, सञ्चार क्षेत्रको सुदृढिकरण र विकास गर्ने,
- ७) पूर्वाधारको विकास तथा विस्तारबाट सेवा, सुविधा र बजारमा पहुँच र उपयोग वृद्धि भई जीवन यापनमा सहजता ल्याउने ।
- ८) शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि प्रविधिको प्रयोग र सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- ९) स्वच्छ पिउने पानी तथा सरसफाईमा गाउँबासीको पहुँचमा वृद्धि गर्ने ।
- १०) उद्यम र उद्यमशीलताको विकास, कृषिको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण र विविधिकरण गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,
- ११) कृषि तथा पशुपालन पेशा व्यवसायीक रोजगार तर्फ उन्मुख गर्ने,
- १२) त्रिवेणीको शैक्षिक पर्यटनको गन्तव्य बन्ने आधार तयार गर्ने,
- १३) स्थानिय लोक, कलासंस्कृति र साहित्यको संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्नु,
- १४) शिक्षा तथा खेलकुद सर्वसुलभ, गुणस्तरिय, व्यवसायिक र समावेशि गराउन योजनाबद्ध विकासको शुरुवात गर्ने,
- १५) आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरमा स्तर वृद्धि र सुलभता ल्याउनु,
- १६) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, लक्षित समूह विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- १७) विपद जन्य जोखिम न्यूनिकरणका लागि योजना र कोष निर्माण गर्नु,
- १८) विद्युतिय सुशासनको क्रमशः विस्तार गर्दै लैजानु,
- १९) प्रत्येक वडामा वृक्षारोपण र संरक्षणको अभियान सञ्चालन गर्नु,
- २०) उद्यम ब्यवसाय विकासमा महिलाहरुको अर्थपुर्ण सहभागितामा वृद्धि गरी आय आर्जनमा क्रियाशिल गराउनु,
- २१) फोहोर ब्यवस्थापनमा वैज्ञानिक ब्यवस्थापनको शुरुवात गर्नु,
- २२) संघीय तथा प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रमसंग सहकार्य गरी विभिन्न योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

सभाध्यक्ष महोदय,

बजेटका उल्लेखित उद्देश्यहरु पुरा गर्न मैले योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा तपशिल बमोजिमका कुराहरुलाई ध्यानमा राख्ने प्रयास गरेको छु ।

- आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान,

- स्थानिय चेतना र स्वस्थ जीवनशैलीलाई प्रवर्द्धन,
- स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागीताको अभिवृद्धि,
- लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि,
- वातावरण संरक्षण, विपद व्यवस्थापन र जलवायु अनुकुलन,
- संस्कृति र पहिचान प्रवर्द्धन,
- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान,
- गुणस्तरीय, जीवनउपयोगी र प्रविधिमैत्री आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई, रोजगारीका अवसरहरूमा वृद्धि, मानव संशासन विकास ।
- सार्वजिक प्रशासन र सेवा प्रवाहमा सुधार ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

स्वास्थ्य सेवा र पोषण तर्फ

- सुत्केरी सेवाको लागि महिलाहरूलाई बर्थिङ सेन्टर तथा जिल्लाभित्रीका अस्पतालसम्म पुऱ्याउनुका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको छु । पेउघा, मुरु, सिम्तु र खारा स्वास्थ्य चौकीमा गर्भवती चेकजाँचको लागि प्रत्येक महिनामा एकपटक चिकित्सक सहित भिडियो एक्सरे सहितको स्वास्थ्य सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको छु, सो का लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागि आवश्यक जनशक्ति, स्वास्थ्य उपकरण, उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम, क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम, नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम, परिवार कल्याण कार्यक्रम, महामारीजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, राष्ट्रिय स्वास्थ्य सेवा तालिम, स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालनका साथै औषधी खरिद र भौतिक संरचना लगायतको व्यवस्था गरी स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढिकरण गर्न रु. १ करोड ९९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- आयुर्वेद, प्राकृतिक तथा होमियोपेथी एवं अन्य अन्य वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिको विकास र विस्तार गर्न एवं संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा नागरिक

आरोग्य केन्द्रहरू स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउन रु. ६ लाख विनियोजन गरेको छु ।

- किशोरी, गर्भावस्था र सुत्केरी स्वास्थ्य सचेतना तथा बहुक्षेत्रीय पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरी मातृशिशु स्वास्थ्य एवं आमा तथा बच्चाको पोषणको अवस्था सुधार गर्न रु. १९ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकूद तर्फ

- त्रिवेणी गाउँपालिकामा शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि प्रविधिको प्रयोग र सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचालन परियोजना सञ्चालनका लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- सबैका लागि शिक्षा कार्यक्रम-आधारभूत तह (आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान) का लागि रु. ७ करोड ६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान स्वरुप रु. १ करोड ७१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिका अनुदान शिक्षक, कर्मचारीहरूको तलब भत्ता स्वरुप रु. ५ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना सञ्चालनका लागि रु. ५ करोड ४२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- शैक्षिक क्षेत्रको समग्र विकासका लागि शिक्षा युवा तथा खेलकूद शाखामार्फत विभिन्न क्रियाकलाप सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि रु. ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- युवाहरूलाई खेलप्रति आकर्षण बढाउन विद्यालय स्तरीय तथा पालिका स्तरीय विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिताहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

कृषि तथा पशुसेवा तर्फ

- साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट क्षेत्र) कार्यक्रम, अदुवा बेसारको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट क्षेत्र) विकास कार्यक्रम निरन्तरता, स्याउ ओखर पकेट विकास र गाई भैसी पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ४३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

- कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन, मकै उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम र खाद्यान्न बालीको उन्नत बिउ वितरणका लागि प्रोत्साहनका लागि रु. ८१ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायिककरण तथा यान्त्रिकरण गर्नुका साथै विउ विजन अनुदान, रोगकिरा नियन्त्रण तथा बाली उपचार, कृषकहरुलाई विभिन्न तालिम लगायतका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पशुसेवा शाखा मार्फत गाउँपालिकामा पशु रोग नियन्त्रण, कृत्रिम गर्भाधान मार्फत गाई तथा भैंसीमा उन्नत जातका पशुहरुको उत्पादन बृद्धि, र पशुपंक्षीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरुको नियन्त्रणका लागि निःशुल्क औषधीहरु वितरण, पशु उपचार शिविर सञ्चालन, डालेघाँस प्रवर्द्धन र घाँसखेती विस्तार लगायतका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ३३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास तथा सडक निर्माण तर्फ

- त्रिवेणी गाउँपालिकामा कृषि सडक विस्तार र स्तरोन्नति कार्यलाई मध्यनजर गरी मुरुडाँडा-झ्यामखोला खारानेटा चिउराघण्टा डल्सिङ्गे सडक निर्माणका लागि रु. २ करोड र बिमैचा स्यानाखर्क बेतखोला गैरीनेटा सडक निर्माणका लागि रु. २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- जनचेतना आधारभूत विद्यालय त्रिवेणी ६ को भवन निर्माणको लागि रु.४० लाख विनियोजन गरिएको छु ।
- जनज्योति आधारभूत विद्यालय त्रिवेणी १ को भवन निर्माणको लागि रु.४० लाख विनियोजन गरिएको छु ।
- सिस्नेजनता आवि भवन निर्माण, भुम्के आवि भवन निर्माण, बालकन्या आवि भवन निर्माण र आवि खोरबारे भवन निर्माणका लागि जम्मा रु. १ करोड ३५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- वडाहरुको पूर्वाधार विकासका लागि प्रतिवडा रु. १० लाख का दरले कूल १ करोड रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु ।

भोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रमतर्फ

- खाल्टीखोला भो.पु., रुँघाखोला भो.पु., हाइवाडखोला भो.पु. निर्माणका लागि रु. ३५ लाख विनियोजन गरिएको छु ।

ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम तर्फ

- नवीकरणीय उर्जा प्रविधि जडान (बायोग्याँस, विद्युतीय चुलो, सुधारिएको चुलो, सौर्य उर्जा) का लागि रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

रोजगार तर्फ

- त्रिवेणी गाउँपालिकामा रहेका बेरोजगार युवाहरूलाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तथा स्थानीय तह मार्फत हुने विकास निर्माणका योजनाहरू मार्फत करिब १२ सय युवाहरूलाई १०० दिन बराबरको रोजगारी उपलब्ध गराइने छ । जसका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम बाट रु. २ करोड ८३ लाख ८८ हजार विनियोजन गरिएको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत सञ्चालन हुने आयोजनाहरूमा लगानी साभेदारीका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

उद्यम विकास तर्फ

- गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तीमा ५ जना समूहमा प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने, आवश्यकता पहिचानको आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । जसका लागि रु. ३० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

न्यायिक समिति तर्फ

- संघीयता अनुकूलको गुणस्तरीय कानून निर्माण गरी निःशुल्क कानुनी सहायता, स्थानीय न्यायिक समितिका पदाधिकारी, न्याय सेवाका कर्मचारी, वकिलको न्याय सम्पादन एवं मुद्दा सम्पादन, व्यवस्थापन क्षमता अभिवृद्धि, अपराध अनुसन्धान, वस्तुगत प्रमाणमा आधारित बनाउने, मुद्दाका साक्षी, प्रमाणको प्रस्तुति, कानुनी शिक्षा शिक्षण र जनचेतनामूलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाइएको छ । जसका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

लक्षित वर्ग (महिला, बालबालिका, दलित, ज्येष्ठ नागरिक तथा शहिद परिवार) तर्फ

- महिला सशक्तिकरण, नेतृत्व विकास, महिला सहकारी सुदृढिकरण, बालअधिकारको प्रवर्द्धन, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति र लैंगिक अल्पसंख्यकको अधिकार

सुनिश्चितताका लागि विभिन्न क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्नका लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

- विपन्न महिलाहरुको आयआर्जन बृद्धिका लागि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- शहिद परिवारको आत्मसम्मान तथा आयबृद्धिका लागि रु. ३ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- दलित उत्थान तथा आय आर्जनका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

पर्यटन, लोक कला, साहित्य तथा संस्कृति तर्फ

- त्रिवेणी गाउँपालिका ६ मा निर्माणाधीन धुमभिर युद्ध संग्रालय निर्माणको कामलाई निरन्तरता दिइनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक सम्पदा, मठ, मन्दिरको निर्माण तथा मर्मत कार्यका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- त्रिवेणी गाउँपालिकाको लोक साहित्य र संस्कृति संरक्षणका लागि क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि रु. ५ लाख व्यवस्था गरेको छु ।

सूचना तथा सञ्चार

- त्रिवेणी गाउँपालिकालाई सूचना तथा सञ्चारमैत्री बनाईनेछ । नियमित पत्रकारहरुसँग भेटघाट र अन्तर्क्रिया गरी भएगरेका कामहरुको सार्वजनिक गर्ने र सल्लाह सुझाव लिइनेछ । पत्रकारहरुको समग्र क्षमता विकासका लागि गतिविधि सञ्चालन गरिनेछ । आम सञ्चार माध्यमलाई लोककल्याणकारी विज्ञापन उपलब्ध गराईने छ । जसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

यी विषयगत क्षेत्रमा छुटेका अन्य थप क्रियाकलापहरु सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट थप अनुदान प्राप्त भएमा सम्बन्धित कार्यविधि अनुसार क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ । बजेट सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचिहरुमा उल्लेख गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

बजेटको विनियोजन र स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धी योजना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० का लागि रु. ४९ करोड ३५ लाख ६५ हजार ४ सय २२ रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजन मध्ये चालुतर्फ रु. ३६ करोड

८० लाख ६५ हजार ४ सय २२ अर्थात ७४.५७ प्रतिशत र पुँजीगततर्फ रु. १२ करोड ५५ लाख अर्थात २५.४३ प्रतिशत रहेको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतहरूमध्ये आन्तरिक राजश्वबाट रु. १ करोड, संघीय सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु. ९ करोड ५६ लाख, संघीय सरकार सशर्त अनुदानबाट रु. २२ करोड २१ लाख, संघीय सरकार समपूरकतर्फ रु. १ करोड र संघीय विशेषतर्फ रु. १ करोड, संघीय सरकार राजश्व बाँडफाँडबाट रु. ८ करोड ५ लाख ८७ हजार, प्रदेश सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु. ९२ लाख २१ हजार, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु. २ करोड ७५ लाख ५० हजार, प्रदेश सरकार समपूरकतर्फ रु. १ करोड र प्रदेश सरकार विशेषतर्फ रु. ८० लाख, प्रदेश सरकार राजश्व बाँडफाँडबाट रु. ५ लाख ७ हजार ४ सय २२ र आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा खर्च नभई बचत हुने रकम रु. १ करोड प्रक्षेपण गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० का लागि निम्नानुसार आन्तरिक राजश्व परिचालन नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- आन्तरिक स्रोत परिचालन तर्फ एकदमै न्यून राजस्व संकलन हुने गरेको तथ्यलाई बोध गर्दै राजश्वका दररेट र दायराका सन्दर्भमा व्यापक छलफल तथा अध्ययन अनुसन्धान गरी निर्णय लिइनेछ ।
- वडा र गाउँपालिका बीचमा सहयोग, सहकार्य र समन्वयको वातावरण निर्माण गर्दै सबै किसिमका आर्थिक क्रियाकलापहरूलाई करको दायरामा समेटी अधिकतम राजश्व परिचालनमा जोड दिने र राजश्व चुहावट नियन्त्रण गरिनेछ ।
- आन्तरिक राजश्वका थप स्रोतहरू पहिचान गरी मौजुदा आन्तरिक करका दरहरूलाई लागत प्रभावी बनाउने ।
- कर तिर्ने प्रवृत्तिको विकास गर्ने गराउने ।

अध्यक्ष महोदय,

बजेट छलफलको क्रममा आ-आफ्नो तर्फबाट सुझाव दिनुहुने सम्पूर्ण पदाधिकारी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, बुद्धिजीवि, नागरिक समाज तथा सामुदायिक संघ संस्था सबैमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

अन्त्यमा, गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिमा निरन्तर सद्भाव र सहयोग पुऱ्याउने आम नागरिक, करदाता, सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको खुला सहयोगको अपेक्षा गर्दछु । समस्याहरु धेरै छन्, सबै एकैपटक समाधान सम्भव छैन र हुन पनि सक्दैन । वर्तमान वस्तुगत यथार्थ धरातलमा उभिएर चुनौतिहरुको सामना गर्न हामी सबै कटिबद्ध, प्रतिबद्ध र एकताबद्ध बनेौं । बजेट छलफलमा सबै सदस्यज्यूहरुले सक्रिय सहभागीता जनाई बजेट अनुमोदन गर्नु हुनेछ भन्ने अपेक्षा लिएको छु ।

धन्यवाद ।

.....
राजकुमारी रेउले
गाउँपालिका उपाध्यक्ष